ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่ 36 /2568

เรื่อง การอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ประกอบธุรกิจรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืม

---

1. เหตุผลในการออกประกาศ

ด้วยการประกอบธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่มุ่งเน้นการรับฝากเงินและการให้สินเชื่อเป็นหลัก รวมถึงรูปแบบการบริหารสภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์และธุรกิจต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปจากการกู้ยืมเงินโดยทั่วไป ธนาคารพาณิชย์และภาคธุรกิจสามารถหาสภาพคล่องจากลูกหนี้เงินให้กู้ยืมอันเป็นสินทรัพย์ของตน (asset-based financing) ผ่านการขายลูกหนี้เงินให้กู้ยืมดังกล่าวให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือธุรกิจอื่นที่มีสภาพคล่องเหลือได้ ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้อนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ซึ่งรวมถึงธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยที่มีสภาพคล่องเหลือสามารถรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์และของนิติบุคคลอื่นในประเทศมาเพื่อบริหารต่อให้เกิดประโยชน์เพิ่มขึ้นได้ โดยกำหนดขอบเขตและหลักเกณฑ์ในการประกอบธุรกิจเพื่อสนับสนุนให้เกิดความคล่องตัวและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์และภาคธุรกิจมากขึ้น

การปรับปรุงประกาศในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์สามารถบริหารจัดการพอร์ตสินเชื่อและบริหารความเสี่ยงได้ยืดหยุ่นขึ้น โดยขยายขอบเขตให้ธนาคารพาณิชย์ยกเว้นธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยสามารถรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืมตามสัญญาสินเชื่อที่มีธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศร่วมกับเจ้าหนี้อื่นเป็นเจ้าหนี้ร่วมกัน (syndicated loan) และมีการจัดชั้นเป็นสินทรัพย์ที่ไม่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (performing) จากธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศได้ โดยยังคงหลักการที่ธนาคารพาณิชย์ต้องมีกระบวนการวิเคราะห์และพิจารณาถึงผลตอบแทนและความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากการรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืมดังกล่าวอย่างเหมาะสมและรัดกุม

2. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 36 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ธนาคารแห่งประเทศไทยออกหลักเกณฑ์อนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ประกอบธุรกิจรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืมได้ตามที่กำหนดในประกาศฉบับนี้

3. ประกาศที่ยกเลิก

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส. 6/2555 เรื่อง การอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ประกอบธุรกิจรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืม ลงวันที่ 19 มีนาคม 2555

4. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับกับธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินทุกแห่ง

5. เนื้อหา

5.1 คำจำกัดความ

ในประกาศฉบับนี้

“ลูกหนี้เงินให้กู้ยืม” หมายความว่า ลูกหนี้ที่เกิดจากการประกอบธุรกิจให้กู้ยืมปกติของธนาคารพาณิชย์และนิติบุคคลอื่น ทั้งนี้ ให้หมายความรวมถึงลูกหนี้จากการประกอบธุรกิจให้เช่าซื้อและให้เช่าแบบลีสซิ่งด้วย

“สถาบันการเงิน 56 แห่งที่ถูกปิดกิจการ” หมายความว่า บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ที่ถูกระงับการดำเนินกิจการตามคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ลงวันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2540 และวันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2540 ซึ่งสั่งโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ และคณะกรรมการองค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงินเห็นว่าไม่อาจแก้ไขหรือฟื้นฟูฐานะหรือการดำเนินการได้

“นิติบุคคลอื่นในประเทศ” หมายความว่า นิติบุคคลที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์ ซึ่งโดยทั่วไปหมายถึง นิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และนิติบุคคลตามกฎหมายอื่นยกเว้นนิติบุคคลซึ่งไม่ได้จดทะเบียนในประเทศไทย

“มาตรฐานการบัญชี” หมายความว่า มาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ออกโดยสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

5.2 หลักการ

ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์สามารถทำธุรกรรมรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืมได้ตามขอบเขตที่กำหนดไว้สำหรับธนาคารพาณิชย์แต่ละประเภท โดยธนาคารพาณิชย์ต้องมีกระบวนการวิเคราะห์และพิจารณาถึงผลตอบแทนและความเสี่ยงอย่างเหมาะสมและรัดกุมว่าลูกหนี้เงินให้กู้ยืมดังกล่าวจะสามารถก่อให้เกิดรายได้แก่ธนาคารพาณิชย์ในอนาคต รวมถึงต้องมีระบบการบริหารความเสี่ยงที่ดี

5.3 ขอบเขตในการประกอบธุรกิจ

5.3.1 อนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ประกอบธุรกิจรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืมทั้งที่เป็นเงินบาทและเงินตราต่างประเทศจากธนาคารพาณิชย์และนิติบุคคลอื่นในประเทศได้

ในกรณีที่เป็นการรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้มาจากบริษัทบริหารสินทรัพย์โดยธนาคารพาณิชย์ผู้รับซื้อหรือรับโอนนั้นเป็นบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินเดียวกันกับบริษัทบริหารสินทรัพย์นั้น ลูกหนี้ดังกล่าวต้องได้รับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้แล้วและ**เป็นสินทรัพย์ทางการเงินที่ไม่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (performing) หรือสินทรัพย์ทางการเงินที่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (under-performing)** ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของสถาบันการเงิน

5.3.2 อนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ยกเว้นธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย ประกอบธุรกิจรับซื้อรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืมต่อไปนี้ได้ด้วย

(1) รับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืมทั้งที่เป็นเงินบาทและเงินตราต่างประเทศได้จากธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ เฉพาะลูกหนี้เงินให้กู้ยืมตามสัญญาสินเชื่อที่มีธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศร่วมกับเจ้าหนี้อื่นเป็นเจ้าหนี้ร่วมกัน (syndicated loan) และเป็นสินทรัพย์ทางการเงินที่ไม่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (performing) ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของสถาบันการเงิน โดยธนาคารพาณิชย์ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

(2) รับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืมและสินทรัพย์อื่นของสถาบันการเงิน 56 แห่งที่ถูกปิดกิจการจากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้

5.4 หลักเกณฑ์ในการประกอบธุรกิจ

5.4.1 ธนาคารพาณิชย์ต้องมีกระบวนการวิเคราะห์และพิจารณา**ถึงผลตอบแทนและความเสี่ยง**สำหรับการรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืมทั้งกรณีเป็นรายลูกหนี้ หรือเป็นรายกลุ่ม (portfolio) อย่างรอบคอบว่าลูกหนี้เงินให้กู้ยืมดังกล่าวจะสามารถก่อให้เกิดรายได้แก่ธนาคารพาณิชย์ในอนาคต **และต้องมีระบบการบริหารความเสี่ยงที่ดี** โดยรายได้ให้หมายความถึงกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับคืนทั้งหมดจากลูกหนี้นั้น ซึ่งอาจเป็นกระแสเงินสดที่จะได้รับจากการเจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับลูกหนี้ หรือกระแสเงินสดที่จะได้รับจากการนำหลักประกันของลูกหนี้ออกจำหน่ายตามกระบวนการทางกฎหมาย

5.4.2 ธนาคารพาณิชย์ต้องรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืมและสินทรัพย์อื่นโดยใช้ราคายุติธรรม (fair value) ซึ่งมีความหมายเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี

5.4.3 ธนาคารพาณิชย์ต้องกำหนดหลักเกณฑ์หรือระเบียบปฏิบัติที่ดี ในการรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืมและสินทรัพย์อื่น เพื่อป้องกันมิให้ กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานกระทำการ หรืองดเว้นกระทำการใด ๆ อันผิดหน้าที่ของตนโดยทุจริต

5.5 หลักเกณฑ์การกำกับดูแล

5.5.1 ในการรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืมและสินทรัพย์อื่น ธนาคารพาณิชย์ต้องกระทำภายใต้ขอบเขตที่ธนาคารพาณิชย์สามารถกระทำได้ตามที่กำหนดไว้ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินเท่านั้น และต้องถือปฏิบัติต่อลูกหนี้เงินให้กู้ยืมที่รับซื้อหรือรับโอนตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

5.5.2 ธนาคารพาณิชย์ต้องตรวจสอบดูแลให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

5.5.3 ในการคำนวณจำนวนเงินสูงสุดที่ธนาคารพาณิชย์สามารถทำธุรกรรมรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืมกับบุคคลหนึ่งบุคคลใด ให้ธนาคารพาณิชย์นับรวมกับธุรกรรมการให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือการทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อประเภทอื่น เพื่อบุคคลหนึ่งบุคคลใด หรือแก่บุคคลหลายคนรวมกันในโครงการหนึ่งโครงการใด หรือเพื่อใช้ในวัตถุประสงค์อย่างเดียวกัน เมื่อสิ้นวันหนึ่ง ๆ ต้องไม่เกินกว่าที่ธนาคารพาณิชย์สามารถทำได้ตามที่กำหนดไว้ในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับลูกหนี้รายใหญ่ (Single Lending Limit)

5.6 การขอผ่อนผันต่อธนาคารแห่งประเทศไทย

กรณีที่ธนาคารพาณิชย์ต้องการขอผ่อนผันการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ 5.3.2 (1) ของประกาศฉบับนี้ ให้ยื่นคำขอต่อธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นรายกรณี โดยแสดงเหตุผลความจำเป็น และรายละเอียดที่เกี่ยวข้องตามที่กำหนดในคู่มือสำหรับประชาชน ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยจะคำนึงถึงหลักการสำคัญในข้อ 5.2 ในการพิจารณา ทั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจกำหนดเงื่อนไขประกอบการผ่อนผันด้วยก็ได้

6. วันเริ่มต้นบังคับใช้

ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 3 กันยายน 2568

(นายเศรษฐพุฒิ สุทธิวาทนฤพุฒิ)
ผู้ว่าการ
ธนาคารแห่งประเทศไทย

ฝ่ายนโยบายการกำกับสถาบันการเงิน
โทรศัพท์ 0 2283 5837, 0 2283 6955

คำถาม-คำตอบแนบท้ายประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ 36/2568

เรื่อง การอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ประกอบธุรกิจรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืม

ลงวันที่ 3 กันยายน 2568

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
1.	ธนาคารพาณิชย์สามารถรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืมได้ทุกสถานะการจัดชั้นของลูกหนี้ใช่หรือไม่ **(วันที่ 20 มกราคม 2569)**	ในการรับซื้อรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืม ธนาคารพาณิชย์จะต้องมีกระบวนการวิเคราะห์และพิจารณาถึงผลตอบแทนและความเสี่ยงอย่างเหมาะสมและรัดกุม รวมถึงต้องมีระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดี เพื่อให้มั่นใจได้ว่าลูกหนี้เงินให้กู้ยืมดังกล่าวจะสามารถก่อให้เกิดรายได้แก่ธนาคารพาณิชย์ในอนาคต โดยขอบเขตที่ธนาคารพาณิชย์สามารถรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืม มีรายละเอียดดังนี้ (1) ธนาคารพาณิชย์สามารถรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์และนิติบุคคลอื่นในประเทศยกเว้นกรณีข้อ (2) ได้ทุกสถานะการจัดชั้นของลูกหนี้ (2) ธนาคารพาณิชย์สามารถรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืมจากบริษัทบริหารสินทรัพย์ซึ่งเป็นบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์นั้น เฉพาะลูกหนี้ที่จัดชั้นเป็นสินทรัพย์ทางการเงินที่ไม่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (“performing”) หรือสินทรัพย์ทางการเงินที่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (“under-performing”) ซึ่งรวมถึงลูกหนี้ที่เคยจัดชั้นเป็นสินทรัพย์ทางการเงินที่มีการด้อยค่าด้านเครดิต (“non-performing”) แต่ได้รับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และจัดชั้นเป็น performing หรือ under-performing แล้ว **(3) ธนาคารพาณิชย์สามารถรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ในต่างประเทศเฉพาะเงินให้กู้ยืมตามสัญญาสินเชื่อที่มีธนาคาร**

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
		พาณิชย์ในต่างประเทศร่วมกับเจ้าหนี้อื่นเป็นเจ้าหนี้ร่วมกัน (syndicated loan) และมีการจัดชั้นเป็น performing
2.	การอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ยกเว้นธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยสามารถรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืมได้จากธนาคารพาณิชย์ในต่างประเทศ เฉพาะเงินให้กู้ยืมตามสัญญาสินเชื่อที่มีธนาคารพาณิชย์ในต่างประเทศร่วมกับเจ้าหนี้อื่นเป็นเจ้าหนี้ร่วมกัน (syndicated loan) และมีการจัดชั้นเป็น performing นั้น ธนาคารพาณิชย์จะมีแนวทางการพิจารณาคุณสมบัติของลูกหนี้เงินให้กู้ยืมที่จะรับซื้อหรือรับโอนดังกล่าวอย่างไร เนื่องจากแนวทางการจัดชั้นลูกหนี้ของเจ้าหนี้แต่ละแห่งอาจแตกต่างกัน (วันที่ 20 มกราคม 2569)	ธนาคารพาณิชย์จะต้องมีกระบวนการวิเคราะห์และพิจารณาถึงผลตอบแทนและความเสี่ยงอย่างเหมาะสมและรัดกุม รวมถึงต้องมีระบบการบริหารความเสี่ยงที่ดี เพื่อให้มั่นใจได้ว่าเป็นลูกหนี้คุณภาพดีและสามารถก่อให้เกิดรายได้ในอนาคตได้ โดยข้อมูลที่ใช้เพื่อพิจารณาคุณสมบัติของลูกหนี้เงินให้กู้ยืมอย่างน้อยต้องประกอบด้วยข้อมูลวันค้างชำระสินเชื่อของลูกหนี้เงินให้กู้ยืม และฐานะการเงินหรือผลการดำเนินงานของลูกหนี้ นอกจากนี้ ให้ธนาคารพาณิชย์พิจารณาข้อมูลปัจจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพอื่นด้วยความรอบคอบตามสมควร (best effort) เพื่อแสดงให้เห็นว่าลูกหนี้ดังกล่าวเป็นลูกหนี้ที่จัดชั้นเป็น performing ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของสถาบันการเงิน